

Speelgoed voor dieren

Verveling, het overvalt ons allemaal wel eens. Ook onze dieren hebben hier last van want - laten we een kat een kat noemen - ze leven in een kunstmatige omgeving. Ze leveren geen struggle for life zoals op de savanne of in het regenwoud. Om dit gemis aan uitdagingen te compenseren en hun welzijn te bevorderen, geven wij ze enrichment of verrijking.

VERVELING VEROORZAAKT ABNORMAAL GEDRAG bij dieren zoals tics of ijsberen. Uiteraard proberen we dit te vermijden. Verrijking kan daarin een rol spelen en maakt het leven van de dieren letterlijk rijker. Hoe doen we dit? We laten ze foerageren. Laat ze maar zelf op zoek gaan naar hun eten! We verstopten hapjes in hun verblijf, in spelletjes of in attributen die we er speciaal voor maken. Of we laten levende insecten los die ze moeten vangen. Ook in de natuur doen ze immers moeite om hun dagelijkse kostje te verzamelen. Met enrichment bieden we onze dieren ook

de keuze. Eerst het verse fruit opeten? Of liever eerst de meelwormen uit een holle boomstam peuteren? Ook speelgoed zoals een bal of een puzzel verdrijft de eentonigheid. Soms is de oplossing gemakkelijk. Een decor in het verblijf aanpassen bijvoorbeeld, is ook verrijking: krabpalen voor katachtigen, boomstronken om op te klimmen bij de beren, nieuwe zitstokken voor de papegaaien of simpelweg stenen verplaatsen in vissenaquaria. Maar meestal is het zo eenvoudig niet.

Om enrichment te ontwikkelen moeten we in eerste instantie ons beestje heel

1. Waar zitten de insecten verstopt bij de springtamarins? 2. Wasbeer met dennenappel vol lekkers. 3. Snoer vol fruit en wortels voor de vleermuisen. 4. Het enrichmentteam in actie. 5. Tapirs draaien aan de notenton. 6. Brilbeer Oberon met een lekkere traktatie op zijn eerste verjaardag. 7. Acrobatische vleermuis met peer. 8. Speelton vol fruit bij de gorilla's. 9. Mals gras verstopten bij de olifanten.

goed kennen. Wat is zijn natuurlijke manier van doen? Welk gedrag willen we aan- of ontmoedigen? Verveelde dieren vertonen stereotyped gedrag. Ze schuren bijvoorbeeld met hun kop tegen de deur rond etenstijd. Dit willen we vermijden. Verder kijken we naar praktische mogelijkheden. Welke opportuniteiten

WEETJE

Wist je dat er in het verblijf van de brilberen een schommel gemaakt van ijzersterke brandweerslangen hangt? En onze chimpansees oefenen regelmatig hun intelligentie. Zij puzzelen hun eten bij elkaar via spelletjes met doolhoven en valkuilen. De sneeuwuipaarden blijven alert dankzij de lavendel, rozemarijn en zelfs parfum die wordt verstoven op boomstammen.

TIP: Wil je komen kijken wanneer onze dieren verstopte hapjes en nieuwe speeltjes krijgen? Hou de aankondigingen op onze Facebook in de gaten.

biedt het verblijf ons? Kunnen we de verrijking aanbieden tijdens de openingsuren en op een zichtbare locatie, zodat ook onze bezoekers er iets aan hebben? En bovenal, is de actie of het voorwerp veilig?

We verkiezen natuurlijke materialen, maar ervaring leert ons dat bamboe makkelijk splitst en niemand wil splinters in poten of kelen. We letten ook op met touwen en kabels want het dier mag zich niet ophangen, snijden of vastzetten. Vroeger kregen onze luipaarden vlees aan een benjikoord, tot eentje er met zijn nagel inhaakte en deze verloor. Het dier mag het item niet kunnen opeten, als wapen gebruiken naar soortgenoten of het verblijf ermee vernielen. Kan het tot ontsnapping leiden? Of gegooid worden naar bezoekers? Neen, bedankt. Creatief zijn is de boodschap. Nestor kreeg voor zijn verjaardag vlees verpakt in papier-maché giraffen. Geen nietjes, tape of kunstmatige lijm in de leeuwenmaag!

Eten verstoppert op uitdagende plekken, de belangrijkste vorm van enrichment, is één ding, maar het moet wel passen in het dieet van elk dier. We bewaken het rantsoen pinda's bij vogels. Onze brilberen likken af en toe honing en yoghurt van de bomen. De wasbeer prult lekkers uit de schubben van dennenappels. Tapirs draaien met hun slurfje aan een gaten-ton voor noten. Onze vleermuizen smullen met acrobatie van fruitkoorden. In hartje zomer likken tijgers aan ijslolly's met ingevroren vlees. Bij de hyena's gooit een voedselrobot of scatterfeeder eten het verblijf in. Belangrijk is de verrassing. Enrichment moet onverwacht zijn en zonder regelmaat.

Zoek de hapjes! De olifantenslurf haalt ze uit de gaten van de speciale voederbuis. Zeeleeuwen houden van spelen en kunstjes aanleren. Chimpansees zijn zo slim dat ze puzzelend met de draaiende schijven lekkernijen tevoorschijn kunnen toveren. De okapi's snoepen graag van de takkenbundels.

Ideeën ontspruiten aan het brein van onze wetenschappers, verzorgers of hun buitenlandse collega's. Ze worden uitgewisseld bij congressen of komen in de werkgroep enrichment ter tafel. Zijn we het eens over veiligheid, uitdaging en uitzicht, dan schiet het vrijwilligersteam in actie en kan de pret beginnen. En wat goed is voor de dieren, is ook goed voor de mensen. Al die verrijkende ini-

tiatieven zorgen voor leven in de brouwerij en dat is bijzonder fijn om te zien.

TIP: Wil jij ook eens olifantenlekkers in de speciale voedermuur verstoppert, visjes geven aan de pelikanen of giraffen lekker groen voeren vanop een platform? Dat kan, exclusief voor abonnees. Kom naar het Festival van de Abonnee in oktober!

WIL JE
OOK DIEREN-
HAPJES
VERSTOPPEN?
KOM NAAR HET
FESTIVAL VAN DE
ABONNEE
(zie pag. 2)